

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОМУ ПРОЦЕСІ

Академічна доброчесність – це етичні принципи, які спрямовані забезпечити честь, гідність, взаємну повагу і довіру, рівні права та толерантність усіх учасників освітньо-наукового процесу шляхом дотримання принципів та загальноприйнятих норм етичної поведінки усіма науково-педагогічними працівниками. Даними принципами повинні керуватися наукові працівники та усі учасники освітнього процесу під час викладання та провадження наукової діяльності, щоб створити умови для довіри відносно результатів навчання та наукових досягнень.

Академічна доброчесність є невід’ємною частиною освіти, яка гарантує високу якість вищої освіти і наукової діяльності.

Сьогодні дуже велика увага приділяється плагіату, самоплагіату та списуванню.

Одне із найважливіших завдань, яке стоїть перед викладачем, – це навчити студента поважати авторське право наукового працівника та не виконувати письмові роботи із залученням зовнішніх джерел інформації, крім тих, які дозволені для використання, а також навчити, як правильно оформлювати цитати. Крім того дуже важливо звернути увагу студентів на фабрикацію та фальсифікацію, тобто не можна вигадувати дані чи факти, які використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях, хабарництво. Обман та шахрайство повинні бути вилучені із освітнього процесу.

Основу академічної доброчесності складають права людини, рівноправність та недискримінація, тобто усі учасники освітньо-наукового процесу визнають та поважають особистість кожної людини, незалежно від її соціального, наукового чи громадського статусу, віку, статі, расової чи етнічної приналежності.

Дотримання усіх принципів, які передбачає в собі академічна доброчесність, приведе до покращення наукового процесу та наукової діяльності у закладах вищої освіти.

С. М. Донець

ПОСИЛАННЯ НА ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ (ІНТЕРНЕТ-СЛОВНИКИ) ПРИ ВИКОРИСТАННІ ІДЕЙ І РОЗРОБОК

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає посилання на джерела інформації (інтернет-словники) при використанні ідей та розробок.

Електронна лексикографічна продукція наявна майже у всіх провідних видавництвах і відрізняється високою інформативністю, дуже високою швидкістю отримання будь-якої довідки та авторитетністю, оскільки ґрунтується на машинних мовних фондах, є основою будь-якого друкованого словника.

Так, наприклад, популярна серія словників Collins, які публікуються в Бірмінгемському університеті, базується на відомому мовному корпусі The Bank of English, що включає більше 520 мільйонів слів; серії Oxford University Press - на British National Corpus, який складається з 200 мільйонів слів.

Завдяки комп'ютерним технологіям в словниковій науці сформувалися і стали інтенсивно розвиватися такі розділи, як корпусна лексикографія (corpus lexicography) і кіберлексикографія (cyberlexicography), ресурси і спосіб організації яких предбачають якісно новий підхід до інформаційного пошуку.

Корпусна лексикографія – це галузь вивчення мови на основі текстових або акустичних корпусів. Корпуси в електронному форматі почали створюватися в 60-ті рр. ХХ ст. Протягом останніх років електронні тексти збираються на великих академічних сайтах, число яких швидко збільшується. Основні сайти, що надають англійські тексти, – це Oxford Text Archive і Project Gutenberg, що мають багато текстів, до яких можна знайти доступ через Інтернет.

Корпусна лінгвістика має неоціненне значення для розвитку лінгвістичної науки, оскільки наукові описи граматичної будови мов, а також авторитетні академічні словники складаються на основі корпусів цих мов.

Все більшого поширення набуває інтернет-лексикографія. Необхідно відзначити, що серед інтернет-словників дослідники виділяють в числі пріоритетних не загальні довідники, а спеціальні, що реєструють і обробляють окремі групи лексики: діалектні словники (Dictionary of American Regional Terms); термінологічні або словники підмов (Biotechnology Dictionary, Food-Lovers Glossary).

Інтернет-енциклопедії представлені загальними (Encyclopedia Encarta, Britannica) і спеціальними видами (Knowledge Adventure Reference Section, Financial Encyclopedia). Існує також відкрита енциклопедія (Global Encyclopedia), яка складається самими користувачами.

Останнім часом популярними також стали нові енциклопедії, в яких можна знайти відповіді на актуальні питання. До них відноситься і мультимедійна енциклопедія Encarta, що включає зображення, звукові ефекти і відеофрагменти. У тексті Encarta оперативно можна знайти матеріал з будь-якого розділу країнознавства, літератури, історії та мистецтва.

Таким чином, необхідно власним прикладом демонструвати на лекціях роботу з джерелами, посилатися на них, озвучувати першоджерела

під час проведення навчального заняття, включати короткі завдання по роботі із якісними науковими джерелами до видів самостійної роботи студента.

Список використаних джерел

1. Barnbrook G. Language and Computers: A Practica Introduction to the Computer Analysis of Language. Edinburgh, 1996. 381 p.
2. Карпова О. М. Новые тенденции в современной лексикографии. *Лексика и лексикография*: сб. научн. тр. Москва, 2000. Вып. II. С. 32-45.

Л. І. Золотаревська

УНИКНЕННЯ ПЛАГІАТУ – ОДИН ІЗ НАЙВАЖЛИВІШИХ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Одним з основних завдань Закону України «Про вищу освіту» є удосконалення правових механізмів реалізації конституційного права громадян на рівний доступ до якісної освіти на всіх рівнях, створення умов для освіти упродовж життя.

Останніми роками українська наукова та освітня спільнота все більше звертається до питань академічної доброчесності та впровадження міжнародних академічних стандартів. У цивілізованому академічному світі велика роль відводиться фундаментальним цінностям академічної доброчесності. З точки зору світових стандартів вищої школи, академічна доброчесність – це дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти.

У проекті нового рамкового Закону України «Про освіту» вперше на законодавчому рівні подається тлумачення терміна: «академічна доброчесність» – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Сьогодні ми поговоримо про порушення академічної доброчесності, а найбільш детальноше – про плагіат.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;